

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8To/19/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819010116
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Mitterpáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7819010116.9

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Mitterpákovej a sudcov JUDr. Miroslava Baňackého PhD. a JUDr. Martina Michalanského, na verejnom zasadnutí konanom dňa 28. mája 2024, v trestnej veci proti obžalovanému A. A., pre prečin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Tr. zák. a prečin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák., o odvolaní prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Rožňava sp. zn. 15T/35/2019 zo dňa 11.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie prokurátora.

odôvodnenie:

Okresný súd Rožňava rozsudkom zo dňa 11. októbra 2023 sp. zn. 15T/35/2019 podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku obžalovaného A. A., nar. XX.XX.XXXX v Rožňave, trvale bytom B., C. D. C. XX, t.č. bez prihlásenia bytom E., F. G. H. XX, bez pracovného pomeru, spod obžaloby pre prečin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 Trestného zákona a prečin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, ktoré sa mal dopustiť tak, že

1) v presne nezistenom čase v období od 26.06.2013 do 15.07.2013 nesplnil povinnosť riadne spravovať majetok obce, a sám vykonal verejné obstarávanie na zníženie energetickej náročnosti Turistickej ubytovne v B., napriek tomu, že jeho vykonaním poveril Príspevkovou organizáciou obce B., keď predstieral vykonanie prieskumu trhu tak, že si presne nezisteným spôsobom zadovážil fiktívne ponuky spoločností D. I., I., a J., I., pri ktorých sa ponuka spoločnosti F.- G., I., ktorú predložila konateľka F. I., javila ako najvýhodnejšia, sám vyhodnotil ponuky a víťazom určil spoločnosť F., I., napriek tomu, že jej ponuka bola predražená a nespĺňala podmienky verejného obstarávania z dôvodu absencie dodávky a montáže žalúzií, čím porušil ustanovenie § 7 ods. 1 zák. SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, a následne uviedol do omylu štatutára Príspevkovej organizácie obce B. J. F., že verejné obstarávanie riadne prebehlo súťažou troch návrhov, na základe čoho táto uzavrela so spoločnosťou F., I., Zmluvu o dielo č. 12/2013, na zníženie energetickej náročnosti budovy turistickej ubytovne v sume 16 500 eur, čím bola uvedená spoločnosť zvýhodnená nepripustením iných účastníkov do verejného obstarávania, pričom uvedeným konaním spôsobil Obci B. škodu vo výške 8.000,23 eur;

2) v presne nezistenom čase v období od 01.12.2012 do 15.07.2013 sám vykonal verejné obstarávanie na zníženie energetickej náročnosti Domu služieb v B., napriek tomu, že jeho vykonaním poveril Príspevkovou organizáciou obce B., keď predstieral vykonanie prieskumu trhu tak, že si presne nezisteným spôsobom zadovážil fiktívne ponuky spoločností D. I., I., a J., I., pri ktorých sa ponuka spoločnosti F., I., ktorú mu predložila konateľka F. I., javila ako najvýhodnejšia, následne sám vyhodnotil ponuky a víťazom určil spoločnosť F., I., a uviedol do omylu štatutára Príspevkovej organizácie B. J. F., že verejné obstarávanie riadne prebehlo súťažou troch návrhov, na základe čoho táto uzavrela so spoločnosťou

F., I., Zmluvu o dielo č. 11/2013, na zníženie energetickej náročnosti budovy Domu služieb v sume 17 712 eur, čím bola uvedená spoločnosť zvýhodnená nepripustením iných účastníkov do verejného obstarávania o s l o b o d i l, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Proti tomuto rozsudku, po jeho vyhlásení, odôvodnení a po poučení o možnosti podať opravný prostriedok, prokurátor do zápisnice zahlásil odvolanie.

V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že je toho názoru, že okresný súd nevyhodnotil správne výsledky vykonaného dokazovania, predovšetkým jeho doplnenia po vrátení veci Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 01.06.2021. Z odborného vyjadrenia JUDr. Marty Budišovej nesprávne ustálil, že z obsahového a procesného hľadiska konaním obžalovaného nedošlo k pochybeniam a porušeniam v tom čase platného zákona. Odborné vyjadrenie sa týkalo vysvetlenia právnej úpravy a postupov v rámci verejného obstarávania vo všeobecnosti bez hodnotenia zákonnosti konkrétneho postupu obžalovaného. Obžaloba pritom dáva za vinu obžalovanému konanie spočívajúce v dojednaní výhodnejších podmienok pre spoločnosť F. G., I., na úkor iných potencionálnych súťažiteľov, bez ohľadu, že v danom prípade mohol obstarávateľ postupovať, ako pri zákazke s nízkou hodnotou. Obžalovanému je kladené za vinu, že verejné obstarávanie vôbec sám vykonal, napriek tomu, že ním poveril Príspevkovú organizáciu obce B., ktorej nebol konateľom, a že o priebehu verejného obstarávania klamal obecné zastupiteľstvo, ako aj konateľku Príspevkovej organizácie obce B.. Obžaloba nespochybňuje oprávnenosť obžalovaného ako štatutára obce vo všeobecnosti vykonať verejné obstarávanie, uvedené však nie je rozhodujúce z hľadiska posúdenia jeho viny.

Na vine obžalovaného nič nemení, že investičné akcie boli odsúhlasené radou obce a obecným zastupiteľstvom v investičnom pláne obce a obžalovaný konal v súlade s ním. Obžalovaný svojím konaním uviedol do omylu nie len obecné zastupiteľstvo, ale aj konateľku Príspevkovej organizácie obce B. J. F. tým, že týchto klamal a zavádzal o jeho priebehu s cieľom, aby toto verejné obstarávanie na investičné akcie do Domu Služieb, ako aj Turistickej ubytovni v B. sa javili transparentnejšie, ako v skutočnosti boli, so zámerom, aby jeho nespochybniteľným víťazom bola spoločnosť F. I., ktorého ponuka sa preto javila ako najlepšia a nie ako jediná. Čo bolo nepochybne v prospech víťaznej spoločnosti F. I..

Takýmto postupom došlo k porušeniam základných princípov verejného obstarávania (najmä princípov transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti podľa §2 ods. 1,2 ZoVO) a v konečnom dôsledku aj k tom, že náklady na obstaranie zákazky na zníženie energetickej náročnosti Turistickej ubytovne v B. boli neprimerane vysoké.

Obžalovaný už pri stanovovaní predpokladanej hodnoty záväzku použil fiktívnu ponukou spoločnosti K., I., ktorá podľa výpovede svedka L. M. (č.l. 121), konateľa spoločnosti K., žiadne vyčíslenie ceny ani cenovú ponuku pre obec B. neurobila. Verzia obžalovaného o vykonaní prieskumu trhu telefonicky, resp. prostredníctvom internetu, je v zrejmom rozpore aj s jeho samotným vyjadrením k správe hlavného kontrolóra, kde potvrdil, že mu všetky ponuky zabezpečovali manželia I.. Údajné prepísanie ponúk z mailu do programu word, nezodpovedá ich samotnému vyhotoveniu, keď obsahujú aj grafické znázornenia, pečiatky a dokonca podpisy osoby podávajúcej návrh, tiež je úplne nelogické a postráda racion - prečo by obžalovaný prepisoval ponuky a nevytlačil ich priamo z mailovej pošty prípadne spolu so sprievodným mailom, z ktorého by bolo zrejmé, kedy tieto boli do mailovej schránky starostu obce doručené. Verzia, že by fiktívne ponuky do verejného obstarávania zabezpečila iná osoba bez vedomia starostu, na základe vlastného rozhodnutia, alebo z iných dôvodov, je prakticky vylúčená, keďže ich jedinou praktickou úlohou bolo len zabezpečiť zdanie transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti verejného obstarávania, ktoré sám vykonával. Na uvedenom závere nič nemenia ani výpovede svedkov F. N., D. O., pracovníčok obecného úradu a F. O. zástupcu starostu, ktorý mali potvrdiť, že sa na obecný úrad dostavili dva nestotožnené osoby, aby si prevzali výzvy k verejnému obstarávaniu. Pričom vzhľadom na odstup času si pracovníčky úradu nedokázali spomenúť na žiadny iný konkrétny prípad verejného obstarávania a výpovede týchto svedkov možno hodnotiť z hľadiska vierohodnosti ako tendenčné v snahe pomôcť obžalovanému, ako ich bývalému nadriadenému.

Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že obžalovaný nebol poverený štatutárkou príspevkovej organizácie obce vykonať verejné obstarávanie, pričom táto o ňom ani nevedela, a ktorú tak, ako aj obecné zastupiteľstvo o priebehu verejného obstarávania zavádzal.

Obžalovaný pritom nie len v čase stanovovania predbežnej ceny zákazky na Turistickú ubytovňu produkoval fiktívne ponuky, ale aj v samotnom verejnom obstarávaní, keď zástupcovia spoločností D. I. I. a J. I. potvrdili, že im nebol doručený žiaden mail s podmienkami verejného obstarávania, žiadnu výzvu v uvedenom výberovom konaní neprevzali a ani žiadnu ponuku do verejného obstarávania nezaslali.

Tým, že sa obžalovaný spoľahol na jedinú ponuku spoločnosti F., I., bez toho aby riadne verejné obstarávanie vykonal, čo len prieskumom trhu, pritom vedel, že táto spoločnosť patrí aj manželke poslanca obecného zastupiteľstva, ktorý mal tiež podieľať na určovaní predbežnej (výpoveď svedka O.), mohol a vedel, resp. bol uzročený s tým, že táto nemusí zodpovedať trhovým pomeroch. Porušil tak základné princípy uvedené v § 9 č. 25/2006 Z.z. zákona o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov ZoVO, ale aj ust. §7 ods. 1 zák. č. SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, t.j. povinnosť hospodáriť s majetkom obce v prospech rozvoja obce a jej občanov a ochrany a tvorby životného prostredia, keď víťazná ponuka F., I. na zníženie energetickej náročnosti Turistickej ubytovne v B. bola predražená až o 8000,23 Eur, pričom ani nespĺňala podmienky verejného obstarávania, keďže neobsahovala dodávku a montáž žalúzií a sieťok proti hmyzu.

Takáto ponuka ani nemohla byť po jej podaní uchádzačom upravovaná a mala byť z verejného obstarávania vyradená.

Navrhujem preto, aby Krajský súd Košice zrušil rozsudok Okresného súdu Rožňava, sp. zn. 15T/35/2019 zo dňa 11.10.2023 a vec vrátil Okresnému súdu Rožňava na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na podklade odvolania prokurátora krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

V konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku postupoval okresný súd v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a vykonal na hlavnom pojednávaní všetky potrebné dôkazy, majúce význam pre rozhodnutie o vine a treste, tieto dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. a dospel tak ku správny skutkový a právny záverom.

V odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. okresný súd jasne a zreteľne uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, pričom sa dôsledne zaoberal obhajobou obžalovaného a vyčerpávajúcím spôsobom rozviedol, na základe akých dôvodov dospel k oslobodzujúcemu rozhodnutiu.

Krajský súd poukazuje na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej rozhodnutie okresného súdu a krajského súdu tvoria jeden celok (I. ÚS 141/04) a v zmysle tohto právneho názoru krajský súd tak v stručnosti poukazuje na zistený skutkový stav a na právny rozbor a právny záver okresného súdu.

Záver okresného súdu prezentované vo výrokovej časti rozsudku a ich odôvodnenie si krajský súd v celom rozsahu osvojil, a preto v podrobnostiach na zákonné a vyčerpávajúce odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa odkazuje.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že okresný súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie, a to výsluchom obžalovaného A. A. výsluchom svedkov F. I., J. M. I., P. H., Q. I., F. O., P. K., R. S., J. Q. K., J. F. F., prečítaním výpovedí svedkov G. T., L. M., P. I., prečítaním listinných dôkazov, správou hlavného kontrolóra, dokumentáciou týkajúcou sa verejného obstarávania, fotokópiou vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-294/2 VYS-RV 2014 týkajúci sa podozrenia zo zločinu machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe, v ktorej bola vec týkajúca sa podozrenia odmietnutá, nakoľko podľa vyšetrovateľa nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Tr. por.

Po zrušení rozhodnutia krajského súdu, došlo na okresnom súde k zmene senátu, obžalovaný so zmenou senátu súhlasil a okresný súd po zrušení rozhodnutia doplnil dôkazy a vykonal úkony, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil. Zabezpečil podklady o verejných obstarávaníach, smernica č. 1/2011 a č. 1/2013, ako aj notebook Lenovo G 770, bola vypočítaná svedkyňa F. N., D. O., prečítal znalecký posudok znalca Ing. Stanislava Štefaniska z odboru elektrotechnika, opätovne dopyčul obžalovaného A., svedkyňu F. I., U. I. na návrh obhajoby pribral do konania P. F. K., ktorej odborná činnosť je zameraná prevažne na verejné obstarávania, vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti, školenia, prednáškové činnosti a konferencie v oblasti verejného obstarávania.

Okresný súd svoj záver o oslobodení obžalovaného spod obžaloby odôvodnil tým, že napriek rozsiahlemu dokazovaniu nebolo preukázané, že by obžalovaný sám zadovážil fiktívne ponuky dvoch spoločností, resp. že by tým poveril niekoho iného alebo, že by konal s vedomím, že mu boli predložené fiktívne ponuky týchto spoločností. Ďalej poukázal na právnu kvalifikáciu konania obžalovaného, kde sa vyžaduje úmyselné konanie a z vykonaného dokazovania zo žiadneho dôkazu nevyplýva, úmysel obžalovaného spôsobiť obci škodu aj s poukazom na skutočnosť, že splnomocnenkyňa poškodenej strany na hlavnom pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok uviedla, že poškodená obec netrvá na náhrade škody. Všetky pochybnosti, ako aj obvinenia vyplývajúce viac menej len z domniek svedčili v prospech obžalovaného, nemohli slúžiť pre uznanie viny zo žalovaných trestných činov, a preto v súlade so zákonným pravidlom „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) oslobodil obžalovaného spod obžaloby okresného prokurátora podľa § 285 písm. a) Tr. por., pretože nebolo dokázané, že došlo ku skutku, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Krajský súd sa so záverom okresného súdu stotožnil v celom rozsahu, pretože ak zostanú dôvodné pochybnosti, ktoré nemožno odstrániť ani vykonaním ďalších dostupných dôkazov, treba rozhodnúť v prospech obžalovaného. Odsudzujúci rozsudok môže byť vydaný len v tom prípade, ak nie sú žiadne pochybnosti o vine obžalovaného a v prípade ak vina nie je preukázaná, musí byť obžalovaný oslobodený spod obžaloby podľa § 285 Tr. por.

V danej trestnej veci aj po vykonaní všetkých dostupných dôkazov zostali o vine obžalovaného dôvodné pochybnosti, v dôsledku ktorých bolo potrebné aplikovať zásadu in dubio pro reo a obžalovaného spod obžaloby oslobodiť.

Pri posudzovaní vierohodnosti – pravdivosti hodnoteného dôkazu súd vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov orgánov činných v trestnom konaní a súd nemá predpokladať pravdu, ale ju má stanoviť a dokázať. Dôkaz je totiž prostriedkom na presvedčenie sa o hľadanej pravde, ale nie na vytvorenie pravdy.

V konaní nebol produkovaný priamy alebo nepriamy dôkaz, na podklade ktorého by bolo možné so 100 % istotou uzavrieť, že skutok sa odohral tak, ako je uvedený v obžalobnom návrhu a v skutkovej vete napadnutého rozsudku.

Súd je pritom povinný v každej trestnej veci povinný postupovať tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie. Je potrebné s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace tak v prospech obžalovaného ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho neprospech, aby bolo možné vyniesť spravodlivé rozhodnutie. Preto je potrebné, aby súd dostatočne objasnil vec v takom rozsahu, aby bolo jednoznačne preukázané, že existuje spoľahlivý záver, že žalovaný skutok sa stal, inak nemožno dospieť k odsudzujúcemu rozsudku. Súd nemôže vyvodzovať náležité zistenie skutkového stavu veci z domniek a hypotéz, čo aj s vysokým stupňom pravdepodobnosti pokiaľ pripadá do úvahy aj iný priebeh skutkového deja.

Pokiaľ zostanú po vykonaní všetkých dosiahnuteľných dôkazoch v akomkoľvek smere pochybnosti o vine obžalovaného a tieto pochybnosti sa týkajú skutkových zistení musí rozhodnutie súdu vyznieť v prospech obžalovaného. Zásada prezumpcie neviny sa musí prejavovať v rozhodnutí v tom zmysle, že sa uplatní zásada in dubio pro reo. Skutkový základ rozhodnutia v trestných veciach musí byť zistený mimo dôvodnú pochybnosť, nestačí iba zistenie pravdepodobnosti.

Vzhľadom k tomu, že okresný súd vykonal všetky dostupné dôkazy, tieto správne vyhodnotil a svoje rozhodnutie aj presvedčivo odôvodnil, krajský súd zamietol odvolanie prokurátora ako nedôvodné.

To boli dôvody, pre ktoré sa rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, pričom toto uznesenie bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.